

יבמות קכא - מים שאין להם סוף

1. ספר בניהו בן יהוידע על יבמות דף קכא/א

אנסיב רב שילא לדביתהו. נ"ל בודאי דלא נכשל אותו צדיק, דהשיאה ולא נבעלה, כי שמע רב והפרישם, או מה דביני וביני באו עדים וראו אותו שמת, אך רב שילא התירה קודם שבאו עדים, מטעם דחשב את האגם מים שיש להם סוף, ובספר ויען אברהם דף ס"ב כתב, ששמע בענין אחד של עיגונא דאתתא, שהיו חולקים בו מרן ז"ל ומור"ם ז"ל, ומרן אסר, ומור"ם התיר, שהביא ראיות להתיר, ופלפל בחכמה, וכתב מור"ם ז"ל רשות שתנשא, וגילה המגיד למרן ז"ל, דבו ביום שכתב מור"ם הרשות שתנשא, מת הבעל במקום אחד שהיה חי, ומרן שאסר כיון אל האמת לאוסרה, אך הקב"ה לא הביא תקלה על ידי מור"ם, שמת הבעל ביום שכתב לאשה מעשה בית דין של רשות שתנשא, ע"ש.

(על שם רבי חיים) (על שם רבי חיים)

פירשתי כוונת הגמ' (יבמות דקכ"א ע"א) דאיתא שם תנו רבנן נפל למים בין שיש להם סוף בין שאין להם סוף אשתו אסורה דברי ר"מ וחכ"א מים שיש להם סוף אשתו מותרת ושאין להם סוף אשתו אסורה ע"כ. וקשה הא מלינו בכמה דוכתי דמשום עיגונא חקולי רבנן כגון עדות אשה ועבד ועד מפי עד להיות גאמנין צעדותן וכאן משום חששא רחוקה דשמא ילא למרחוק ולא ראוהו החמירי בה רבנן לאוסרה ופירשתי שם הכוונה דאלמלא נא אסרוה החכמים והוי אמרו נפל למים שאין להם סוף אשתו מותרת לא הי' מליחות בעולם להנעצב שיוכל להגלל. אך כיון שאמרו חכמים מים שאין להם סוף אשתו אסורה פעלו באמירתם והביאו הכח הזה לעולם שיהי' מליחות בעולם. שיוכל להגלל ובזה יומחקו דבריהם ז"ע שאמרו שם בלשונם הכן.

אמר רבי כמה גדולים דברי חכמים שאמרו מים שיש להם סוף אשתו מותרת שאין להם סוף אשתו אסורה וקשה למה אמר רבי בלשון הזה כמה גדולים דברי חכמים שאמרו

ומחי אשמעינן
בזה דבלא זאח צודאי האמינו שגדולים דברי חכמים. אלא דלולי שהביאו החכמים הכח הזה לעולם לא הי' במליחות כלל להגלל ממים שנעצב בהם ולזה דייק רבי בלשונו כמה גדולים דברי חכמים שאמר"ו דע"י שאמרו חכמים כך פעלו באמירתם שאפשר להגלל ממים שאין להם סוף וע"ז אירע אח"כ מעשה

(14)

